

CATECHISMUS-PREDICATIE.

ZONDAG XXIII. VRAGE 59, 60 en 61.

Tekst: ROM. V : 1.

59 Vrage. *Maar wat baat het u nu, dat gij dit al gelooft?***Antwoord.** *Dat ik in Christus voor God rechtvaardig ben en een erfgenaam des eeuwigen levens.***60 Vrage.** *Hoe zijt gij rechtvaardig voor God?***Antwoord.** *Alleen door een oprecht geloof in Jezus Christus, alzo dat, al is het, dat mij mijne consciëntie beklaagt, dat ik tegen alle de geboden Gods zwaarlijk gezondigd, en geen derzelve gehouden heb, en nog steeds tot alle boosheid geneigd ben, nochtans God, zonder eenige mijner verdiensten, uit loutere genade, mij de volkomene genoegdoening, gerechtigheid en heiligheid van Christus schenkt en toerekent, evenals hadde ik nooit zonden gehad, noch gedaan; ja, als hadde ik ook alle de gehoorzaamheid volbracht, die Christus voor mij volbracht heeft, zoo verre ik zulken weldaad, met gelooviger harte aanneem.***61 Vrage.** *Waarom zegt gij, dat gij alleen door het geloof rechtvaardig zijt?***Antwoord.** *Niet, dat ik vanwege de waardigheid mijne geloofs Gode aangenaam zij; maar daarom, dat alleen de genoegdoening, gerechtigheid en heiligheid van Christus, mijne gerechtigheid voor God is, en dat ik dezelve niet anders, dan alleen door het geloof, aanneemen en mij toeëigenen kan.*

Er is niets zoo dierbaar, zoo kostelijk, heerlijk en voordelig voor een arm, verloren zondaar, die in zichzelf geheel gezonken ligt midden in den eeuwigen dood en verdoemens, dan het ware zielzaligende geloof, hetwelk de Heilige Geest in aller uitverkorenen harten werkt door de prediking des Heiligen Evangeliums; en

dat Hij door datzelfde middel ook gedurig meer en meer opbouwt en versterkt.

O! dit geloove is die schoone en onwaardeerbare gave Gods, Eph. II : 8; die parel van groote waarde, welke wij niet zoodra in waarheid bezitten in onze harten, of wij gaan aanstonds over in de zalige gemeenschap van den allerhoogsten Zone Gods, den Heere Jezus Christus; wij worden met Hem ondertrouwd in eeuwigheid, Hozea II : 18. Die Allerschoonste wordt dan terstond en voor eeuwig onze waarachtige Bruidegom en Man; en wij worden Zijne allerliefste bruid en wijf. Hij komt aanstonds, door dat geloof, met Zijnen hemelschen Geest en genade bij ons wonen, en neemt Zijn intrek in onze harten, Eph. III : 17, zoodat wij dan niet meer alleen op onszelven leven, maar wij leven nu te zamen met Christus. Hij leeft in ons, Gal. II : 20.

Waar wij nu ook zijn in de wereld, en in wat staat, oord of hoek wij ook zwerven, o! wij hebben onzen beminden Bruidegom Christus altijd en overal bij ons, ja in ons; wij zijn nu geen oogenblik meer zonder Hem; ons leven is nu met Christus geheel verborgen in God, Col. III : 3.

Maar o! geliefden! hoe zou dit evenwel kunnen wezen, dat wij, die in der waarheid door Gods genade *gelooven*, een zoo nauwe gemeenschap met den allerhoogsten Zone des levendigen Gods zouden hebben, dat hij onze Man, en wij Zijn wijf zouden zijn? Zijn wij niet van ons zelve alleronreinste en helwaardige zondaars? Zijn wij niet, wegens onze zonden, geheel walgelijk, gruwelijk en stinkende voor God geworden, en geheel onverdragelijk in Zijne heilige oogen, die immers te rein zijn, om het kwade te zien, Hab. I : 13?

O ja, dat is wel zoo, wij allen zijn als een onreine, en alle onze gerechtigheden zijn als een wegwerpelijk kleet, Jes. LXIV : 6.

Maar o! het zalige geloof, waarmede God, naar Zijne groote barmhartigheid, de zielen van ons, Zijne kinderen, beschonken heeft, is van die allerheerlijkste kracht en nuttigheid, dat door hetzelfde onze harten van de zonden gereinigt zijn, Hand. XV : 9. Uit dat alldierbaarste geloof wast de kostelijke vrucht onzer genadige rechtvaardigmaking in Christus, waardoor God ons, om de verdiensten van Jezus Christus, Zijnen Zoon, alle onze zonden, en ook onzen zondelijken aard of natuur, waarin wij, ellendigen, ontvangen en geboren zijn, Psalm LI : 7, alzo ganschelijk uit genade heeft vergeven, dat Hij ons nu houdt en verklaart als die geheel heilig en rechtvaardig zijn in Christus, en met al de verdiensten en gerechtigheid Zijns Zoons volkomen en voorgaauw bedekt hebben

en omhangen zijn. O, dat is die wonderlijke genade en weldaad Gods, waaruit onze gansche zaligheid, als uit een volle springader, nu zonder ophouden komt spruiten, en welke de christelijke Onderwijzer ons in dezen Zondag nu gaat verhandelen; want hebbende eerst breedvoerig gehandeld van *het geloove* zelve, en van de zaken of grondartikelen des geloofs, welke een Christen noodig zijn tot zaligheid te gelooven, zoo gaat hij daarop nu over tot de onmiddellijke vrucht en allerzaligste nuttigheid dezes allerheiligsten geloofs, namelijk onze genadige *rechtvaardigmaking*. Eene waarheid, zoo dierbaar en heerlijk en zoo allernoodzakelijkst, om van ons recht geestelijk verstaan en gekend te worden, dat wij zonder die kennis niet alleen niets recht verstaan kunnen van de geheele Christelijke leer; maar dat wij ook niet een aasje ware genade of zaligheid in ons hebben kunnen, wat wij ons schoon ook al mochten verbeelden.

Ach! of de Heere dan nu de verhandeling dezer allergewichtigste waarheid mocht believen te zegenen onder ons! Hij leide ons in, bij Zijn eigen licht, in deze Goddelijke en allerheiligste grondwaarheid onzes geloofs, teneinde wij die allen te zamen recht verstaan en tot zaligheid kennen mogen. Amen.

De Onderwijzer verhandelt het groote leerstuk van des geloovigen zondaars rechtvaardigmaking, volgens deze orde: (1) Vertoont hij ons deze waarheid in het gemeen, vrage 59. (2) Dan verklaart hij ons de wijze, hoe de rechtvaardigmaking des uitverkoren en geloovigen zondaars geschiedt door middel van het geloof, dat den zondaar met Christus vereenigt, vrage 60. En dan (3) legt hij ons deze waarheid nader uit, aantoonende hoe het geloof in deze rechtvaardigmaking moet worden aangemerkt, vrage 61.

Wij zullen den Onderwijzer volgens deze orde op het spoor volgen; en de zaken met alle mogelijke korthed, klaarheid en eenvoudigheid trachten te verhandelen.

Wat dan het eerste aanbelangt, te weten, de rechtvaardigmaking des zondaars in het gemeen, daaromtrent vraagt de Onderwijzer zijnen leerling: maar wat baat het u nu, dat gij dit al gelooft?

Hier onderzoekt de Onderwijzer nu naar de zalige vrucht en nuttigheid, welke het ware geloof den armen uitverkoren zondaar door Gods genade in Christus aan- en toebrenkt; want hierin bestaat het onderscheid tusschen een waar geloof en een schijn geloof; het laatste is een ijdel en een dood geloof, dit heeft de mensch, en hij blijft nochtans een onrechtvaardige en een verdoemelijk zondaar voor God, gaande met dit zijn geloof voort, in de zonden te leven, en God dagelijks meer en meer te vertoornen of afschoon

omhangen met een uitwendig godsdienstig kleed, en eene gedaante van godzaligheid.

Maar hoort, hoe geheel anders het hier gelegen is met het ware geloof! Daarvan leert ons de Onderwijzer, dat elk en een ieder Christen daardoor in Christus voor God rechtvaardig is, en een erfgenaam des eeuwigen levens.

De leerling noemt hier twee bijzondere vruchten of gevolgen van het ware zaligmakende geloof, die alle geloovige zondaars daaruit ontvangen, die, hoewel onderscheiden in hunnen aard of natuur, nochtans onverbrekkelijk altijd te zamen gepaard gaan.

(1) *Dat zij in Christus voor God rechtvaardig zijn.*

(2) *Dat zij erfgenamen zijn des eeuwigen levens.*

O! wat zijn dat geen twee kostelijke en allerheerlijkste weldaden! (1) In Christus voor God rechtvaardig te zijn, dat is, bij God te staan, genomen en gehouden te worden, door de vereeniging met Christus, als een, die zoo geheel heilig, rechtvaardig en volmaakt is, gelijk de wet eischt en beveelt dat men wezen moet, zonder eenige de allerminste zonde of zondige begeerlijkheid; nimmer iets tegen God misdreven te hebben; niets kwaads in zich te hebben; alle heiligheid en gehoorzaamheid te bezitten, evenals de rechtgeschapen mensch voor den val. Ziet! dat is het te zeggen, in Christus voor God rechtvaardig te zijn. (2) De andere weldaad, die hier niet van afgescheiden, maar onverbrekkelijk daarmede vereenigd is, is in Christus ook een erfgenaam te zijn des eeuwigen levens, dat is, van God in Christus aangenomen te zijn tot Zijn kind, en tot een gewissen erfgenaam gesteld te worden van de eeuwige zaligheid en onsterfelijkheid, zoodat dezelve ons niet ontgaan kan, maar ons uit Gods genade, om Christus' verdiensten, eens zekerlijk zal gegeven worden, terstond bij het eindigen van dit aardse leven, en namaals in den dag der zalige opstanding.

Zietdaar, uit zulke twee allerdierbaarste en allerheerlijkste weldaden bestaat nu eigenlijk de *rechtvaardigmaking* van ons, geloovigen; en die twee zalige weldaden vloeien nu, en komen tot ons door Gods genade, uit de tweeledige gehoorzaamheid of voldoening van onzen Zaligmaker Christus; te weten, Zijne *lijdende* en *dadelijke* of *voldoende* gehoorzaamheid.

Door zijne *lijdende* gehoorzaamheid heeft de Heere Jezus alles geleden en ondergaan, wat de uitverkoren en geloovige zondaar, door de schuld zijner zonden, volgens Gods gestrenge heiligheid en rechtvaardigheid verdiend had. En door Zijne *dadelijke* gehoorzaamheid heeft Hij nog daarenboven, in de plaats van den

uitverkoren en geloovigen zondaar, al het recht der Goddelijke wet volmaaktelijk voor hem voldaan.

Hieruit volgt nu dat, dewijl alles wat Christus geleden en gedaan heeft, bij God gehouden en gerekend wordt, alsof de uitverkoren en geloovige zondaar dat alles zelve, in eigen persoon geleden en gedaan had; daaruit volgt nu, zeg ik, dat God, om de lijdende gehoorzaamheid van Christus, den geloovigen zondaar uit genade rechtvaardigt, en geheel ontslaat van alle schuld en straffe, zoo en in dier voege, alsof hij nooit eenige de minste zonde gedaan of bedreven had, en hem daarbenevens, om de dadelijke gehoorzaamheid van Christus, het eeuwige leven gerechtelijk toewijst of toeëigent, niet anders, dan of hij de geheele wet Gods volmaaktelijk zelve voldaan, en dus het eeuwige leven verdiend had, volgens de beloftenisse Gods: de mensch, die deze dingen doet, zal door dezelve leven.

Uit dit geredeneerde blijkt nu klaarlijk, hoe rechtmatig de Onderwijzer die genadige rechtvaardigmaking des zondaars brengt tot deze twee stukken of weldaden, van *voor God rechtvaardig, en een erfgenaam te zijn des eeuwigen levens.*

En beide deze weldaden der rechtvaardigmaking stelt hij hier nu neder als vruchten en gevolgen van het ware zaligmakende geloof, want hij getuigt, dat het geloof hem dezelve toe- en aanbrengt.

En terecht, Toehoorders! alles hangt hier enkel en alleen af van het ware zaligmakende geloof, dat God, door Zijnen Geest en genade, in der uitverkorenen zielen komt te werken; want door dat geloof neemt de zondaar, met eene gewillige verloochening van alle eigen sterkte en gerechtigheid, den Heere Jezus en Zijne volmaakte gerechtigheid als Zijn eigen aan, en wordt er op het nauwste mede vereenigd, en gelijk als omhangen en bekleed, en om dezelve wordt hij dan nu van God gerechtvaardigd. Eveneens, als alle menschen in Adam worden gerekend gevallen te zijn, gezondigd te hebben, en de verdoemenis voor God onderworpen te zijn, evenzoo worden de uitverkorenen en geloovigen, die door het geloof met Christus zijn vereenigd, hier nu ook in Hem wederom voor God tot rechtvaardigen en erfgenamen des eeuwigen levens gesteld en gerekend, volgens Rom. V: 12.

Hieruit blijkt dan nu, dat al degenen, die niet waarlijk door het geloof Christus zijn ingelijfd, en met Hem vereenigd, ook onmogelijk voor God kunnen gerechtvaardigd worden, en erfgenamen des eeuwigen levens worden; want geen gerechtigheid, om voor God te kunnen bestaan, in zich zelve hebbende, en geen gemeenschap

heid van Christus hebbende, zoo zijn en blijven zij verdoemelijke zondaars voor God, liggende onder Zijnen rechtvaardigen vloek en eeuwigen toorn; zij zijn en blijven geheel goddeloozen, en God kan, als een rechtvaardig Rechter, de goddeloozen, op zichzelf aangemerkt, niet rechtvaardigen; maar die zulks doct, is den Heere een gruwel, Spreuken XVII: 15.

Dus blijkt dan nu, dat rechtvaardig voor God, en een erfgenaam des eeuwigen levens te zijn in Christus, volgens den Onderwijzer twee wezenlijke vruchten of weldaden zijn van het ware zaligmakende en rechtvaardigende geloof; en zoo zien wij dan, welk een uitnemend, kostelijk en heerlijk genadegoed dit geloove is; hoe een arm, ellendig, verdoemelijk en goddeloos zondaar daardoor alleenlijk wordt verlost, behouden en gezaligd, volgens Eph. II: 8, uit genade zijt gij zalig geworden door den geloove.

Daarom wordt dit geloove in de Heilige Schrift bij kostelijk goud vergeleken, dat beproefd komt uit het vuur, om rijk te worden, Openb. III: 18. Want een arm, verloren zondaar verkrijgt door middel van dit geloof allen geestelijken rijkdom van God, om de verdiensten van den Heere Jezus. Daarom staat er, dat God de armen dezer wereld heeft uitverkoren, om rijk te zijn in het geloove, en erfgenamen des koninkrijks, hetwelk Hij belooft dengenen, die Hem lief hebben, Jac. II: 5.

Doch dit stuk van de rechtvaardigmaking des zondaars, uit en door het geloof, gaat de Onderwijzer hier nu vervolgens nader verklaren en openleggen, vragende zijnen leerling, vrage 60, hoe zijt gij rechtvaardig voor God?

Wij moeten hier (1) met weinigen spreken van het woord, en dan (2) van de zaak zelve.

(1) Wat het woord *rechtvaardigmaking*, of *rechtvaardigmaken* aanbelangt, hetzelve is een basterdwoord, dat men al vroeg in de kerk, om dit leerstuk te beschrijven, heeft ingevoerd; doch het ware beter geweest, dat men hetzelve nooit gebruikt had, maar zich had gehouden aan de kracht en beteekenis der Hebreeuwsche en Grieksche woorden, die eenvoudig beteekenen, rechtvaardigen en rechtvaardiging, en niet rechtvaardig maken, of rechtvaardigmaking; want hierdoor is veroorzaakt, dat de papisten, zich aan de letter van dit woord houdende, de rechtvaardiging, of gelijk men het nu noemt, de rechtvaardigmaking des zondaars, hebben genomen voor eene weldaad van God, door welke Hij den onrechtvaardigen en verdorven zondaar dadelijk rechtvaardig en heilig maakt, hem instortende eene kracht of grondbeginsel van heiligheld

zondaar dan nu bekwaam gemaakt en in staat gesteld wordt, om goede werken te kunnen doen, en door dezelve dan nu de zaligheid en het eeuwige leven te kunnen verdienen.

Op die wijze vermengen de papisten dan nu de rechtvaardigmaking en de heiligmaking met en door malkander, daar het nochtans twee bijzondere en onderscheiden weldaden van het genade-verbond zijn.

De rechtvaardigmaking geschiedt eerst, en wordt gevolgd of gaat vergezeld met de *heiligmaking*. God rekent den uitverkoren en geloovigen zondaar de volmaakte gerechtigheid van Christus toe, en maakt hem die deelachtig; en spreekt om dezelve den strafschuldigen zondaar vrij, en wijst hem het eeuwige leven toe. Dit is de *rechtvaardigmaking*.

Daarop ontvangt die gerechtvaardigde zondaar den Heiligen Geest van Christus, waardoor hij ook dadelijk van de macht en heerschappij der zonden verlost, wedergeboren, veranderd, en naar het beeld Gods vernieuwd wordt; en dit is de *heiligmaking*, die altijd onafscheidelijk met de rechtvaardigmaking vergezeld gaat, gelijk geleerd wordt 1 Cor. VI: 11, maar gij zijt afgewasschen, maar gij zijt geheiligd; maar gij zijt gerechtvaardigd, in den Name van den Heere Jesu, en door den Geest onzes Gods. Doch op zichzelf zijn het twee bijzondere weldaden van het genade-verbond, in haren aard en natuur van malkanderen onderscheiden.

Wanneer wij dan nu van de rechtvaardigmaking des zondaars handelen, moeten wij die niet met de heiligmaking vermengen, maar dezelve als eene bijzondere weldaad op zich zelve beschouwen. De woorden, zoo Hebreeuwsche als Grieksche, die in de Heilige Schrift voorkomen om deze weldaad te beschrijven, beteekenen niet anders, dan iemand door een rechterlijk oordeel of sententie van eenige schuld of misdaad vrij spreken, iets toegewezen, en hem alzoo rechtvaardig verklaren; en alzoo zijn deze woorden dan ontleend van de rechtbank en de gerichtshandeling onder de menschen, wanneer de Rechter een beschuldigde of aangeklaagde, na een nauwkeurig onderzoek, van al de stukken der beschuldiging rechtvaardigt en vrijverklaart.

Zoo vinden wij het Hebreeuwsche woord, Spreuk. XVII: 15, die den goddelooze rechtvaardigt, en den rechtvaardige verdoemt, zijn den Heere een gruwel, ja die beide; dat is, die den goddelooze voor vroom en rechtvaardig verklaart! En zoo is het ook met het Grieksche woord, Rom. VIII: 33 en 34, God is het die rechtvaardig maakt, wie is het die verdoemt? Dat is, God verklaart en spreekt den geloovigen zondaar rechtvaardig: wie zal

hem dan nu kunnen verdoemen of veroordeelen? En in die beteekenis komen de grondwoorden altijd voor in het Woord, zonder elders een anderen zin te hebben.

(2) Van het woord en deszelfs beteekenis gaan wij nu over tot de zaak zelve, de *rechtvaardigmaking*.

Als wij die kortelijk en hoofdzakelijk beschrijven zullen, is zij eigenlijk dat heilig, rechtvaardig en onveranderlijk oordeel Gods, des almachtigen Richters van hemel en aarde, waardoor Hij alle uitverkoren en geloovige zondaars, welke Hij vindt te staan in eene waarachtige gemeenschap en vereeniging met Zijnen Zoon Christus, door het geloof, en in eene oprechte boete en hartelijk berouw over hunne zonden, aanstonds uit loutere genade, al hunne zonden, en ook hunnen zondelijken aard, geheel en voor eeuwig vergeeft; en hen verklaart voor geheel heilig, rechtvaardig, en zonder eenige zonde, en voor Zijne kinderen en gewisse erfgenamen van het eeuwige leven; en dat zonder eenige van hunne eigen waardigheid of verdienste, alleen om de volmaakte verdiensten en gerechtigheid van Zijnen Zoon Christus Jezus, welke Hij hun schenkt door het geloof, in vollen en eeuwigen eigendom; en die van hen ook door het geloof oprechtelijk wordt omhelsd en aangenomen met een volkomene en gewillige verzaking van alles.

Ziet daar! dit is eigenlijk de vrije en genadige rechtvaardigmaking Gods, die gaat over alle uitverkoren en geloovige zondaren, zoodra de Heilige Geest, door het Evangelie, het geloof in hunne harten werkt; en zij daardoor in waarheid met den Heere Jezus vereenigd, en Hem als leden voor eeuwig ingelijfd worden. Alsdan spreekt de allerhoogste God aanstonds, over hunne personen en staat, zoo een waarachtig, genadig en rechtvaardig oordeel uit, dat nooit wederom kan vernietigd noch veranderd worden, maar dat eeuwig alzoo gesproken blijft; en dus moeten de geloovigen dan van dien tijd af, volgens dit waarachtig en rechtvaardig oordeel Gods, voor geen anderen, dan voor ware heiligen en rechtvaardigen in Christus, erkend en gehouden worden; voor kinderen Gods; voor gewisse erfgenamen van het eeuwige leven; voor de bruid en het wijf des Lams, wier zonden, allen te samen, in het bloed van Christus vergeven zijn; op wien de satan niet het minste recht of aanspraak meer heeft; tegen wien God geen toorn, of eenig ongenoegen meer behoudt, enz.

Ziet, daarvoor zijn zij verklaard door het vonnis; niet van eenig mensch of Engel, maar van den heiligen en almachtigen God, den onopzettenden Dichter van hemel en aarde. Wiens oordeel onbetwist

pelijk en naar waarheid is; al wat leeft in hemel en op aarde, moet hen voor zulken nu altijd erkennen; ja, zij moeten zichzelf ook altijd daarvoor houden, of zij zouden zich stellen tegen Gods heilig en rechtvaardig oordeel, dat over hen uitgesproken is; niemand kan, noch mag hen nu in eeuwigheid meer verdoemen, of hen in Christus voor zondig en schuldig verklaren, of hij kant zich geweldiglijk aan tegen de opperste vierschaar des almachtigen Gods; want wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods? God is het, Die rechtvaardig maakt. Wie is het, die verdoemt? Christus is het, Die gestorven is; ja, wat meer is, Die ook opgewekt is, Die ook ter rechterhand Gods is, Die ook voor ons bidt, Rom. VIII: 33 en 34.

O! wat is deze rechtvaardigmaking dan niet een allerwezenlijkste en allerheerlijkste weldaad Gods.

Doch om dezelve nog een weinig nader in te zien, zoo laat ons hier eens kortelijk overwegen (1) de *personen*, die ons in dit hooge Goddelijke gericht des hemels ontmoeten en voorkomen. (2) *De gerichtshandel* zelve, die van God over hen gehouden wordt.

(1) De personen, die ons hier ontmoeten en voorkomen, zijn vierderlei. (a) De Rechter; (b) de aangeklaagden; (c) de aanklagers; (d) de Voorspreker.

(a) De Rechter aanbelangende, deze is geen ander, dan de allerhoogste God, de Rechter der gansche aarde; want God is het, die rechtvaardig maakt, of rechtvaardigt, Rom. VIII: 33. Tegen God alleen heeft de zondaar gezondigd, volgens Psalm LI: 6, tegen U alleen heb ik gezondigd, en gedaan dat kwaad is in Uwe oogen, opdat gij rechtvaardig zijt in Uw spreken, en rein zijt in Uw richten. Bijgevolg moet God hier dan ook alleen als Wetgever en Richter den zondaar oordeelen, en hem de schuld der zonden vergeven, gelijk God dit dan ook alleen aan zich zelve toeëigent, zeggende tot Zijn geloovig volk, Jes. XLIII: 25, Ik, Ik ben het, die uwe overtredingen uitdelg, om Mijnentwille. Doch, in het bijzonder komt hier in de rechtvaardiging des zondaars als Rechter voor God de Vader, die in het werk der zaligheid en genade, volgens den eeuwigen vrede-raad, het opperste rechter-ambt waarneemt. Dit Zijn opperste Rechter-ambt betoont Hij meest, wanneer de zondaar zal gerechtvaardigd worden, en verklaard tot een erfgenaam des eeuwigen levens. Het is dan God de Vader, dien wij hier in het genadewerk der rechtvaardiging als opperste Rechter hebben aan te merken; die Zijnen Zoon heeft voorgesteld tot eene verzoeninge, door het geloove in Zijnen bloede, tot eene betooning van Zijne rechtvaardigheid,

door de vergevinge der zonden, Rom. III: 25. Zoodat God de Vader hier dan op Zijnen Richterstoel gezeten is niet alleen om Zijne rechtvaardigheid, maar ook om Zijne genade en barmhartigheid, in Christus Zijnen Zoon, aan zondaren te betoonen in de vergeving van alle hunne zonden.

(b) Voor dezen grooten God en Rechter des hemels en der aarde worden nu alle uitverkorenen en geloovigen gesteld als gedaagden, om van Hem op eene rechtvaardige wijze geoordeeld te worden. Zij komen hier voor God, als dezulken, volgens den Onderwijzer, die tegen alle de geboden Gods zwaarlijk gezondigd, en geene derzelve gehouden hebben, en nog steeds tot alle boosheid geneigd zijn.

De uitverkorenen en geloovigen verschijnen hier dan voor den Heere als zondaren en goddeloozen, die Zijne heilige en geduchte Majesteit met ontelbare zonden op het gruwelijkste hebben geschonden en beleedigd; die nooit eenig, het allerminste goed hebben gedaan, noch kunnen doen, maar die in zichzelf ten eenenmale zondig, verdorven en onrein zijn; die uit dien hoofde den dood en de eeuwig verdoemenis waardig zijn, en niets tot hunne verontschuldiging voor God kunnen inbrengen; maar die de hand op den mond moeten leggen, uitroepende, uit Psalm CXXX: 3, zoo Gij, Heere, de ongerechtigheden gadeslaat, Heere! wie zal bestaan? En Psalm CXLIII: 2, gaat toch niet in het gericht met Uwen knecht; want niemand die leeft, zal voor Uw aagezichte rechtvaardig zijn.

Ziet! als zulke goddelooze, geheel verdoemelijke, strafschuldige en vloekwaardige zondaren; als zulke booze, verdorven, machteloze en alles verbeurd hebbende hellewichten verschijnen hier de uitverkorenen voor Gods gerichte; want God is een God, die den goddelooze rechtvaardigt, Rom. IV: 5.

Zij komen hier dan allen te zamen met het vonnis des doods en der verdoemenis, geschreven op hunne voorhoofden en binnen in hunne harten, als verstomden, die hunnen mond niet kunnen open doen, noch hunne oogen voor een heilig en rechtvaardig God durven opslaan, wegens den gruwel hunner overtreding en schandelijke naaktheid; kortom, zij zijn in alles gelijk aan de verworpelingen, die eeuwig verloren gaan, uitgenomen hierin, dat zij van dezelve zijn onderscheiden, (1) dat zij uit vrije genade, om Christus' wil, ten eeuwigen leven zijn uitverkoren, waarom zij dan ook met nadruk, als *uitverkorenen Gods*, in de rechtvaardigmaking aangemerkt worden. Lees Rom. VIII: 33, wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods? God is het die

rechtvaardig maakt. Wie is het die verdoemt? Christus is het, Die gestorven is; ja, wat meer is, Die ook opgewekt is, Die ook ter rechterhand Gods is, Die ook voor ons bidt.

(2) Dat zij ook inwendig, in hunne harten, krachtadig van God geroepen worden door Zijnen Geest, om te verschijnen voor den troon Zijner rechtvaardigheid en genade in Christus, teneinde van Hem gerechtvaardigd te worden; om die richterlijke uitspraak uit Gods mond zelve te hooren: Zonde, zijt wel gemoed! uwe zonden zijn u vergeven. En gelijk Paulus leert Rom. VIII: 30, die Hij geroepen heeft, dezen heeft Hij ook gerechtvaardigd.

(3) Zij zijn ook hierin van de verworpenen onderscheiden, dat zij, door de zaligmakende overtuiging des Heiligen Geestes, tot ware boetvaardigheid en verootmoediging voor den Heere bewrocht zijn, gevoelende den last hunner zonden; ziende zichzelf onder den toorn van God, den vloek der wet, en onder den dood en de eeuwige verdoemenis, kennende hunne diepe machteloosheid, om zichzelf daarvan te verlossen, en begeerende nochtans vurig en hartelijk, om uit zoo rampzaligen staat, en zoo grooten dood, zonder langer uitstel gered te worden. (4) En eindelijk vinden zij ook, door het beginsel des geloofs, hetwelk de Heilige Geest in hunne zielen gewerkt heeft, een oprechten honger en dorst naar de volmaakte en algenoegzame gerechtigheid van den Heere Jezus Christus, in Wien zij maar alleen begeeren gevonden te worden, niet hebbende hunne rechtvaardigheid, die uit de wet is, maar die door 't geloove Christi is; zoodat zij zich hier dan dadelijk, als verloren zondaars wenden en begeven tot Christus; en Hem, en Zijne sterkte en gerechtigheid, die hun van God, uit genade, in de beloften des Heiligen Evangeliums aangeboden worden, tot hunne zaligheid en behoudenis, door een waarachtig geloof, aangrijpen en omhelzen.

Ziet daar! zoo verschijnen hier alle zondaars, die van God gerechtvaardigd en vrijgesproken zullen worden, voor Hem, in de Goddelijke vierschaar.

(c) Doch, opdat nu de barmhartigheid Gods, die aan zulke allerverdoemelijkste en schuldigste zondaars geschieden zal, dies te grooter indruk en gewicht op hunne gemoederen zoude hebben, zoo verschijnen hier nu ook voor het Goddelijk gericht al hun aanklagers en beschuldigers, dewelke tegen hem tot veroordeeling en verdoemenis opstaan. Dezen zijn (1) de rechtvaardigheid en waarheid Gods des Rechters; deze zijn de zondaars onverzoenlijke vijanden en beschuldigers, die eischen dat de zondaar, die de hoogste Majestelt geschonden heeft, ook aan het hoogste verderf voor eeuwig worde overgegeven. (2) De

tweede aanklager is *de zonde* en *de wet*. De zonde maakt de wet geheel krachteloos, zoodat de uitverkorenen uit dezelve geenszins kunnen gerechtvaardigd worden; ja, de zonde eischt, dat hare heerschappij en bezoldiging, zijnde de dood, den zondaar rechtvaardig toegewezen mag worden, en dat voor eeuwig, want de zonde is toch de prikkel des doods, 1 Cor. XV: 56. Bij de zonde voegt zich de wet, die de kracht der zonde is; deze wet verklaagt den uitverkoren zondaar bij God in het gerichte; zij toont aan, hoe schandelijk zij van dien zondaar, in alle hare deelen en leden is geschonden en overtreden; en spreekt daarover den vloek rechtvaardig over hem uit; stopt den zondaar den mond toe, en veroordeelt hem tot den eeuwigen dood en verdoemenis, en dat met de hoogste billijkheid en rechtvaardigheid, volgens Gods bedreiging: vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet om dat te doen, Gal. III: 10. Hier komt (3) ook bij *den Satan*, die zich bij de Goddelijke rechtvaardigheid, de zonde en de wet voegende, zich mede opwerpt tot een aanklager en beschuldiger tegen den uitverkoren zondaar in het gericht, zoekende zijne schuld zooveel mogelijk te verzwaren voor God, en den zondaar door de grootheid en gruwelijkheid zijner zonden, van alle genade en barmhartigheid Gods terug te houden. Hij toch is de verklager der broederen voor God dag en nacht, Openb. XII: 10. Hij stelt zich hier aan de rechterhand der uitverkorenen, om hen te wederstaan gelijk hij deed aan den Hoogepriester Jozua, Zach. III: 1; en hij doet alle mogelijke pogingen, om de rechtvaardiging der uitverkorenen te verhinderen, en hen schuldig uit Gods gericht te doen uitgaan; ja, zijne aanklacht en beschuldiging tegen de uitverkorenen, is ook in zich zelve ten hoogste rechtvaardig en billijk; want hij heeft een onloochenbaar recht van eigendom op hen ontvangen; niet alleen dewijl zij zichzelf gewillig door de zonde aan hem overgegeven hebben, maar ook omdat God hem, de satan, zelve heeft aangesteld tot een dienaar van Zijne gerechtigheid, om het oordeel der verdoemenis aan alle zondaren, zonder onderscheid uit te voeren. Hierom wordt de satan, ook met nadruk, een rechtvaardige in het Woord genoemd, Jes. XLIX: 24, zoude ook eenen machtige den vang ontnomen worden; of zouden de gevangenen eens rechtvaardigen ontkomen?

Ziet zoo vele machtige, rechtvaardige aanklagers en beschuldigers staan hier tegen de uitverkorenen op in het gerichte; en als waren dezen nog niet genoeg, zoo verschijnt hier nog (4) een andere, niet minder eigene beschuldiger tegen hen te weten: de

consciëntie of *geweten*; dit stemt al de aanklachten en beschuldigingen van de Goddelijke gerechtigheid, van de zonde, de wet en den satan, als volkomen billijk en rechtvaardig toe. Dit geweten draagt een klare kennis van des menschen goddeloosheid, schuldigen en verdoemelijken staat; dat is vol schrik, angst, vreeze en benauwdheid; dat weet niets tot versooning of verontschuldiging in te brengen.

O neen! dit geweten zelve, door Gods Geest verlicht, klaagt den armen zondaar voor God aan, en veroordeelt hem ten eeuwigen dood en verdoemenis; doet hem in het gericht openlijk uitroepen, uit Ezra IX:6, mijn God! ik ben beschaamd en schaamrood, om mijn aangezicht tot U op te heffen, mijn God! want onze ongerechtigheden zijn vermenigvuldigd tot boven ons hoofd en onze schuld is groot geworden tot aan den hemel.

Zoodat hier dan voor de beschuldigers en aanklagers der uitverkorenen geene andere bewijzen, noch getuigen, in het gericht noodig zijn, dan het geweten der uitverkorenen, waardoor zij alles voor den grooten Rechter aanstonds zelve moeten bekennen en belijden.

(d) O! hoe naar en verschrikkelijk zou het hier nu in dit Goddelijk gericht niet zijn voor alle uitverkoren zondaren; hoe zouden zij niet met eeuwige schande overdekt, den mond gestopt, schuldig en veroordeeld moeten uitgaan, indien zij hier zichzelf moesten verdedigen en verantwoorden!

O! niet een eenige zou hier het gestreng en rechtvaardig oordeel van eene eeuwige verdoemenis kunnen ontgaan. Maar tegen dezen geheelen hoop van machtige aanklagers en beschuldigers, staat hier nu voor de uitverkorenen in het gericht een Voorspreker, of een Advokaat voor den troon, te weten, de groote Middelaar Gods en der menschen, de mensch Jezus Christus; deze is hunne *Voorspraak* volgens 1 Joh. II:1, die de macht en het vermogen in handen heeft, om hen tegen al hun aanklagers en stoute beschuldigers te beschermen; derzelve beschuldigingen en eischen ten eenenmale te verijdelen voor al de Zijnen; de genadige vrijspraak des Vaders te verwerven, en hun alzo te zijn als een schild, om hen voor de Goddelijke gerechtigheid, en tegen al de vurige pijlen hunner vijanden te bedekken, en het zoo voor hen te maken, dat zij ten volle gerechtvaardigd uit de vierschare Gods uitgaan. *Dus* hebben wij dan nu beschouwd de vierderlei soort van personen, die in het hooge Goddelijke gericht voorkomen.

Van de personen, die wij moeten begrijpen hier te zamen te komen in dit heilige en ontzagelijk gerichte des hemels, gaan wij

nu over tot den *gerichtshandel* zelve, die wij, om den verlopen tijd, nu maar slechts kortelijk zullen voordragen.

Het is de Heere God, de opperste Richter van hemel en aarde, die hier het gerichte houdt in den hemel over de arme, uitverkorene en geloovige zondaren, als Hij hen uit genade in Christus komt rechtvaardigen; alsdan is Hij als het ware gezeten op Zijn ontzagelijken Richterstoel; dan wil Hij zijn oordeel uitspreken naar waarheid en rechtvaardigheid; en nochtans ook in oneindige genade en barmhartigheid. (1) Hij onderzoekt den staat der arme uitverkoren zondaren, zooals zij zijn in zichzelf! Hij vindt hen voor Hem geheel schuldig, goddeloos, gruwelijk, vijandig, walgelijk, verdoemelijk en ten hoogste strafwaardig; Hij kan er, naar Zijne waarheid en heiligheid, niet anders over oordeelen. (2) Hij vindt ook, dat zij indat opzicht wettig van de zonde, den satan, de wet en hun eigen geweten, bij Hem aangeklaagd en beschuldigd worden; en dat Hij hen, naar Zijne eigene heiligheid, rechtvaardigheid en waarheid, noodzakelijk voor eeuwig moet verdoemen en straffen, en hen onder Zijnen toorn verpletteren. Maar (3) van hier keert de Heere, de rechtvaardige Rechter, als het ware, het blad om, en Hij aanschouwt de arme uitverkoren en geloovige zondaars nu ook naar hunnen rechten staat, zooals zij door een waar geloof zijn vereenigd met Zijnen Zoon Jezus Christus; hier vindt Hij hen nu geheel in Christus Zijnen Zoon, met Wien zij door het geloof *éne plante, één lichaam, en één geest* geworden zijn.

Nu verschijnt Christus voor Hem, als Hoofd, Man, Patroon en Voorspraak aller Zijner geloovigen, die van hen niet in het minste kan noch wil gescheiden zijn; en die brengt nu voor den Vader al Zijne heilige verdiensten; hoe Hij zich gesteld heeft tot hun Borg en Verlosser; hoe Hij eenmaal des Vaders vloek en toorn voor al hunne zonden geleden heeft, den dood voor hen gestorven is; en hoe Hij ook alle gerechtigheid der wet voor hen volbracht heeft, en daardoor de vergeving der zonden en het eeuwige leven voor hen heeft verdiend en verworven. Hiermede verijdelt en vernietigt Christus nu aanstonds volkomenlijk alle aanklachten en eischen van Gods rechtvaardigheid, de zonde, de wet en den satan, en vordert van Zijnen hemelschen Vader, als een rechtvaardig Rechter der uitverkorenen, vrijspraak en verlossing, zeggende: *verlos hen! dat zij in het verderf niet nederdalen: Ik hebbe verzoeninge gevonden, Job XXXIII:24.*

Hierop komt nu de Heere God, als de allerhoogste en opperste Rechter van hemel en aarde, en oordeelt hier nu naar waarheid en gerechtigheid, over den staat der arme, geloovige zondaren

Hij spreekt een eeuwig, onherroepelijk genade-vonnis over hen uit, in het gerichte des hemels, in Zijn heilig Woord, en ook in het gemoed, of de consciëntie der geloovigen, door de kracht-dadige werking van Zijnen Geest; in welk allerheiligst en zaligst vonnis of oordeel Gods deze twee dingen te zamen loopen:

(1) De Heere God wijst en rekent de uitverkorenen en geloovigen toe al de heilige verdiensten, en de gansche voldoening van Christus, Zijnen Zoon, als voor hen alleen geschied; Hij verklaart en vonnist, dat de gansche voldoening van Christus der geloovigen voldoening is, en eeuwig de hunne zal zijn en blijven; en dat zij daarmede eeuwig overtogen, bedekt en bekleed zullen zijn, en van Hem nooit anders dan als zoodanig zullen aangezien en gehouden worden; en dat zij ook van alle schepselen voor zoodanigen moeten erkend, en altijd geacht worden; even gelijk de Onderwijzer ons ook leert, zeggende, dat God mij, geloovige, zonder eenige mijner verdiensten, uit loutere genade, de volkomen genoegdoening, gerechtigheid en heiligheid van Christus schenkt en toerekent, evenals hadde ik nooit zonden gehad, noch gedaan; ja, als hadde ik ook alle de gehoorzaamheid volbracht, die Christus voor mij volbracht heeft, zoo verre ik zulken weldaad, met gelooviger harte aannemen.

(2) Maar hiermede niet tevreden, zoo gaat de Heere God, de opperste Rechter, nu voort met Zijn heilig en genadig oordeel; en verklaart de arme, zondige geloovigen, in Zijnen Zoon Jezus Christus, en om Zijne volkomene genoegdoening, die nu geheel en al de hunne geworden is, verder volkomen rechtvaardig, heilig en volmaakt, zonder eenige de minste zonde, of zondige verdorvenheid; Hij oordeelt over hen, dat zij, in Zijnen Zoon Jezus Christus, nu even zoodanig zijn, als de wet naar hare allergeestelijkste en heiligste eisch van hen vordert, dat zij voor Hem zijn moeten. Ja, Hij vonnist en verklaart hen, in Zijnen Zoon Christus, Zijne geliefde kinderen te zijn, en gewisse erfgenamen des eeuwigen levens, die allen zeker voor eeuwig verlost en zalig zullen worden, gelijk Christus dat voor hun verdiend en verworven heeft.

Ziet! dit is het oordeel des almachtigen Gods over al de geloovigen; dit is hetgene Paulus schrijft, Tit. III: 7, opdat wij, gerechtvaardigd zijnde, door Zijne genade erfgenamen zouden worden, naar de hope des eeuwigen levens.

En zoo blijkt ook uit allen dezen dan nu klaarlijk, dat in deze rechtvaardiging des zondaars alle verdienstelijkheid aan des menschen zijde ten eenenmale is en blijft uitgesloten, en wat

wijze, of onder welke gedaante die ook zou mogen begrepen worden; en dat de eenige grond, op welke die rechtvaardiging des zondaars rust, enkel is vanwege God den Vader, Zijne vrije genade en barmhartigheid; en vanwege den Zoon, Zijne vol-wichtige Borggehoorzaamheid en -gerechtigheid, van den zondaar door het geloove aangenomen, en hem van God als zijne eigene toegerekend, gelijk dit ons alzo duidelijk van Paulus geleerd wordt, Rom. III: 24, wij worden om niet gerechtvaardigd, uit Zijne genade, door de verlossing, die in Christo Jezu is.

Zelfs moeten wij ons hier wel wachten, van te denken dat de daad van het geloof, zooals die van den zondaar, door de kracht en bewerking des Heiligen Geestes, komt te geschieden, den zondaar eenige waardigheid of verdienste zou aanbrengen, om welke God hem dan zou rechtvaardigen, gelijk dit van alle Pelagiaansgezinden, als Socinianen, Papisten, Remonstranten, en sommige Mennonieten, ieder op hunne wijze, volgens hunne bijzondere grondstellingen, aldus geleerd wordt.

Neen, de Onderwijzer onderricht ons anders, volgens Gods Woord, als hij zijnen leerling, vragende vrage 61, waarom zegt gij, dat gij alleen door het geloof gerechtvaardigd zijt, hem aldus doet antwoorden: niet dat ik vanwege de waardigheid mijns geloofs Gode aangenaam zij; maar daarom, dat alleen de genoegdoening, gerechtigheid en heiligheid van Christus, mijne gerechtigheid voor God is, en dat ik dezelve niet anders dan alleen door het geloove aannemen en mij toeëigenen kan.

Dat de zondaar alleen door het geloof gerechtvaardigd wordt, wordt ons overal in de Heilige Schrift geleerd, ziet Rom. V: 1 en III: 28 enz. Doch, wel verre van dat dit geloof, als eene daad of gehoorzaamheid des menschen, hem voor God waardig zou maken, en hem de rechtvaardiging der zonden in het geheel of ten deele zou doen verdienen, zoo sluit integendeel dit geloof alle eigen werkelijkheid en verdienstelijkheid van den mensch, door deszelfs aard en natuur, ganschelijk uit, en doet den mensch zichzelf ten eenenmale verloochenen, en al zijn heil en zaligheid buiten zich zelve, geheel alleen in Christus zoeken. Het geloof is hier maar alleen het middel, en gelijk als de hand van de ziel, waarmede Christus van den zondaar als een gift aangenomen, en Zijne gerechtigheid als een kleed aangetrokken wordt.

Zoo weinig nu als het aannemen van een aalmoes, en het aantrekken van een kleed, iets kan toe of teweeg brengen tot derzelve verdiensten, zoo weinig geldt het geloof hier voor God

in de rechtvaardigmaking ook; waarom hetzelfde dan ook wel duidelijk, tegen alle verdienende werken van den mensch, in de Heilige Schrift wordt overgesteld.

Wij zouden deze waarheid met vele klare en onwedersprekelijke bewijzen uit het Woord nader kunnen aantonen en bevestigen, doch onzen korte tijd laat het ons nu niet toe; weshalve wij dan nu besluiten, dat het vonnis van vrijspraak en rechtvaardiging des zondaars, zooals dat van God geveld wordt, eenig en alleen rust op de vrije genade Gods, en op de volmaakte gehoorzaamheid en gerechtigheid van Christus, door den zondaar in den geloove aangenomen, en hem als zijne eigene van God den Vader toegerekend.

Wat nu aanbelangt den tijd, wanneer deze genadige rechtvaardigmaking Gods over den uitverkoren en geloovigen zondaar geschiedt, het is zeker dat dezelve niet eerder kan geschieden, voo. dat de uitverkoren zondaar dadelijk Christus en Zijne gerechtigheid in den geloove aanneemt, en met Hem vereenigd wordt; want voor dat zulks geschiedt, blijft de uitverkoren zondaar van de gerechtigheid van Christus wezenlijk geheel ontbloot; dewijl hem dezelve niet anders, dan op de daad zijns geloofs, kan worden toegerekend en deelachtig gemaakt.

Hij is dan nog geheel van Christus vervreemd, en zoo is hij dan op zichzelf, buiten Christus aangemerkt, nog wezenlijk onder Gods toorn, en geheel onrechtvaardig voor God, en kan niet eerder dadelijk en persoonlijk van God gerechtvaardigd worden, voordat hij, van zijne strafschild overtuigd, door eene krachtadige en inwendige roeping, voor Gods genade-troon wordt gedagvaard, en daar verschijnende, den Borg en Middelaar Christus en Zijne gerechtigheid door het geloof aanneemt; dan wordt hij eerst persoonlijk in Christus overgebracht, en alzoo in Hem, door het geloove voor God, zooals wij gezien hebben, gerechtvaardigd.

Waarom de rechtvaardiging des zondaars dan overal in het Woord aan het geloof wordt toegeëigend, en als eene noodzakelijke vrucht uit hetzelfde afgeleid. Zoodra dan de uitverkoren zondaar Christus aanneemt, en in Hem gelooft, aanstonds op het eerste beginsel, en op de uitgaande daad, zelfs van het allerkleinste, en zwakste oprechte geloof, wordt het genade-vonnis der rechtvaardiging over hem uitgesproken; aanstonds, als de arme zondaar, door de krachtadige bewerking des Heiligen Geestes, slechts geheel met zijn hart voor Christus nederbuigt, en Christus op Zijne eigene aanbieding tot zijn algenoegzamen Verlosser aanneemt, zich zonder enig beding of achterhouding geheel op velle genade aan Hem

ter behoudenis overgeeft, aanstonds, op dat eigen oogenblik, spreekt God Zijn rechtvaardig oordeel over dien armen geloovigen zondaar uit, in dier voege, als wij nu gehoord hebben. En als de Heere God dit zalige vonnis of oordeel alzoo uitspreekt, zoo geschiedt dat niet buiten den geloovigen zondaar, en geheel zonder zijne kennis; o neen! zulk een groote en allerheerlijkste zaak, die als het fundament is van het gansche werk der zaligheid in den armen zondaar, en die zulke groote en zalige vruchtgevolgen heeft in ons, kan onmogelijk geheel blijven buiten onze kennis; de aard en natuur van dit groote werk Gods lijdt zulks niet; want men moet deze rechtvaardigmaking Gods tweezins aanmerken, (1) als *werkelijk*, zooals God die doet en werkt; en (2) als *lijdelijk*, zooals de geloovige zondaar die, door de werking des Heiligen Geestes, en door het geloove, binnen in zijn hart ontvangt, en die gevoelt, smaakt en geniet, met alle derzelve zalige en heerlijke vruchtgevolgen.

Want, (om dit nu maar eens met een woord te zeggen) zoodra de Heere God alzoo den armen, geloovigen zondaar rechtvaardigt, (a) schenkt Hij hem Christus, met alle Zijne verdiensten; en de zondaar neemt Christus met al Zijne verdiensten in een waar geloof, door de kracht des Heiligen Geestes aan, en eigent die zichzelf toe, vertrouwt en verlaat zich met zijn hart geheel op Christus. (b) God neemt ook aanstonds, op hetzelfde oogenblik van de rechtvaardigmaking de gansche zondenschuld van den geloovigen zondaar weg, waaronder hij tot hertoe gedrukt en verslagen heeft gelegen, en kondigt hem den vrede, de verzoening, en de vergeving zijner zonden om de voldoening van Christus aan, ziet Rom. V: 1. (c) God ontdekt zich in Christus aan den armen, geloovigen zondaar, met eenig waarachtig, geestelijk en hemelsch licht, als een oneindig, genadig, barmhartig en verzoend God en Vader in Christus.

Hij zendt den Geest Zijns Zoons uit in zijn hart, waardoor Hij hem doet roepen: Abba Vader, Rom. VIII. (d) Hij vervult des armen zondaars hart aanstonds met een zoete, hemelsche blijdschap en vertroosting, zoodat de zondaar hier moet uitroepen, uit Jes. LXI: 10, ik ben zeer vroolijk in den Heere, mijne ziele verheugt haar in mijnen God, want Hij heeft mij bekleed met de kleederen des heils; den mantel der gerechtigheid heeft Hij mij omgedaan, gelijk eenen bruidegom zich met priesterlijke sieraad versiert en als eene bruid haar versiert met haar gereedschap, al was het ook maar voor weinige oogenblikken. (e) God heiligt ook aanstonds den geloovigen zondaar en reinigt door het geloof zijn hart van de zonden. Hij wordt een nieuw schepsel in

Christus, 2 Cor. V:17, God geeft hem aanstonds een nieuw hart en eenen nieuwen geest in zijn binnenste, Jerem. XXXI. (f) Ja God verzegelt en bevestigt ook aanstonds des geloovigen zondaars harte met Zijnen Heiligen Geest, gelijk Paulus leert, Eph. 1:13 en 14, nadat gij geloofd hebt zijt gij verzegeld geworden met den Heiligen Geest der belofte; die het onderpand is van onze erfenis, tot de verkregene verlossing, tot prijs Zijner heerlijkheid.

Ziet, alle die Goddelijke en geestelijke genaden gaan altijd onmiddellijk en onafscheidelijk met de rechtvaardigmaking gepaard; wel niet in alle geloovigen met evenveel licht, kracht enz., maar naar de mate van elks geloof.

Nochtans, de minste en zwakste geloovige geniet dit alles waarlijk, in zijn grond en wortel, door de genade des Heiligen Geestes, zooveel als er noodig is, om hem te wederbaren, te vernieuwen, en tot een kind Gods te maken in Christus Jezus. Indien het geloof, en de rechtvaardigmaking Gods, niet waarlijk zoodanige vruchtgevolgen in onze zielen voortbracht, dan zou het geen Goddelijk geloof, en geene Goddelijke rechtvaardigmaking, maar een dood geloof, en een doode rechtvaardigmaking zijn; want de Schrift eigent aan het ware geloof en rechtvaardigmaking Gods, al deze hemelsche genaden toe, in alle de geloovigen. Zoo moeten zij dan ook zekerlijk en dadelijk in hen gevonden worden, of de Heilige Schrift zou geen waarheid leeren.

Hiertegen strijden niet de menigvuldige duisterheden, twijfelingen, vreezen, schuddingen, aanvechtingen enz., die een waar geloovige naderhand dikwijls over zijne zaligheid heeft; want die spruiten allen uit ongeloof, dat nog in hem overgebleven is; maar die verhinderen niet dat hij alzoo waarlijk, door het geloof, van God gerechtvaardigd is, gelijk wij nu gezien hebben. Doch de verloopen tijd laat ons nu niet toe, hier verder van te handelen.

Een ding moeten wij hier nu nog slechts bijvoegen, te weten, dat als deze rechtvaardiging des geloovigen zondaars eens van God geschied is, dezelve, wat het wezen der zaak aanbelangt, altijd blijft zonder verandering; want die eens waarlijk in Christus is overgegaan, voor dezen is nooit eenige verdoemenis meer; God blijft getrouw, en kan zich zelve niet verloochenen; doch wat de uitspraak, toepassing en bekendmaking dezer rechtvaardiging aan de geloovigen aanbelangt, deze moet, op vernieuwde geloofs-oefeningen, ook gedurig van God wederom vernieuwd en herhaald worden; doch dan is het geen nieuwe rechtvaardiging, maar het

doch die van God wederom opnieuw herhaald, en op der geloovigen zielen door Woord en Geest toegepast wordt, gelijk wij dit, als het den Heere behaagt, nader zullen moeten verhandelen in de verklaring van de vijfde bede van het gebed des Heeren, sprekende van de dagelijksche vergeving van zonden of schulden.

Zietdaar, mijne Toehoorders! dit groote en heerlijke leerstuk des geloofs voor uwe aandacht opengelegd en verhandeld. Hier ziet gij den wonderweg van zaligheid, langs welchen arme, ellendige, vloek- en doemwaardige zondaren komen tot behoudenis.

O! wat is hier niet een onnaspeurlijke hoogte, lengte, diepte en breedte van Goddelijke wijsheid, almacht en goedheid in dezen wonderweg van zaligheid!

Onze verloopen tijd laat niet toe, dat wij ons hier verder in uitlaten, noch gelijk wij gaarne wenschten te doen, de verhandelde waarheid in het breede, onder des Heeren zegen, onszelven ten nutte te maken. En daarom, dit weinige zij tot dat einde nu van ons maar gezegd, dat wij allen, gelijk er nu getoond is, waarlijk persoonlijk en wezenlijk van God door het geloof gerechtvaardigd moeten worden, of dat wij anders voor eeuwig moeten verloren gaan, en blijven in de verdoemenis, hoe burgerlijk eerlijk, en uiterlijk godsdienstig wij ook in de wereld mochten geleefd hebben.

Wij moeten allen door Gods Woord en Geest van onze strafschuldigheid en verdoemelijkheid worden overtuigd, en door eene krachtdadige roeping in onze harten voor Gods troon gedagvaard worden; daar moeten wij ook als verdoemde zondaars, als goddeloozen voor verschijnen, die tot alle goed, vanwege onze boosheid en verdorvenheid ten eenenmale onbekwaam zijn. Daar moeten wij, in een waarachtige zelfverloochening, een oprechte en wezenlijke toevlucht nemen, door het geloof tot Christus, en Zijne sterkte en gerechtigheid als het eenige voorgestelde middel van behoudenis aangrijpen; en alzoo moeten wij, die verdoemelijke zondaars zijn in ons zelve, hier dan nu in Christus voor God tot rechtvaardigen gesteld, en van Hem om niet, uit vrije genade vrijgesproken, en tot kinderen aangenomen worden; of indien het met ons alzoo niet waarlijk en wezenlijk komt toe te gaan en te geschieden, zoo blijven wij vanwege onze zondenschuld liggen onder den toorn van God en den vloek der wet; en wij blijven dan voor tijd en eeuwigheid van alle zaligheid en genade geheel verstoken.

Ach! mijne vrienden! wie, of hoedanigen gij zijn moogt, wij

dingen toch ter harte neemt; en uzelfen daaromtrent met alle nauwgezetheid onderzoekt, want uw aller hoogst en eeuwig heil hangt hieraan; hier is geen middenweg, om tusschen beide door te gaan; neen! gij moet, of op dit oogenblik reeds in de Goddelijke vierschaar waarachtig en wezenlijk gerechtvaardigd, een kind van God, en een erfgenaam des eeuwigen levens zijn, of gij moet nog een goddelooze zijn, en liggen in den dood en in de verdoemenis; en daarom, terwijl gij nog in den tijd zijt, en nog van God in Zijn Woord voor Zijnen genadetroon geroepen wordt, om daar in Christus gerechtvaardigd te worden, en de vrij spraak van genade en zaligheid te ontvangen.

Menschen! ziet wel toe, dat gij dezen tijd en dag van genade voor u niet verwaarloost door onverschilligheid, onachtzaamheid en vleeschelijke gerustheid en zorgeloosheid; want ik zegge en verkondige u, in den Name Gods, dat er na dezen, in alle eeuwigheid geen tijd meer zijn zal; maar zijt gij hier op de wereld niet van uwe zonden gerechtvaardigd, dat er na dezen geene rechtvaardiging voor u zijn zal, maar dat gij gewisselijk voor eeuwig verdoemd zult moeten zijn, en voor het gerichte Gods ten jongsten dage niet zult kunnen bestaan.

En gij, gerechtvaardigden en geloovigen! zijt hier met weinigen van 's Heeren wege vermaand:

(1) Dat gij den Drieëenigen God toch alle eer en dankbaarheid toebrengt voor deze groote en genadige weldaad, aan u bewezen.

(2) Dat gij die weldaad houdt voor den eenigen grond van uwe zaligheid, en al uw heil daarop bouwt en vastmaakt.

(3) Dat gij Christus en Zijne gerechtigheid toch alzins blijft hoogachten, en uzelfen daarmee door het geloof hoe langer hoe nauwer tracht te vereenigen.

(4) Dat gij ook als ware gerechtvaardigden, kinderen Gods, en erfgenamen des eeuwigen levens u wilt bevljigten te wandelen.

(5) Dat gij ook alzins naar meerder en krachtiger verzekering van uwe rechtvaardiging wilt staan.

(6) En eindelijk, dat gij toch dagelijks, door vernieuwde geloofs-oefeningen, de genade der rechtvaardiging over uwe schulden, aan uwe zielen tracht herhaald en toegepast te krijgen, tot uwen troost, vrede, blijdschap en heiligmaking.

Daartoe wil de God en Vader van onzen Heere Jezus Christus aan u met kracht vervullen alle Zijne beloften, en dezelve in U, door Zijnen Zoon maken Ja en Amen. De Heere doe alzoo! Amen.

CATECHISMUS-PREDICATIE.

ZONDAG XXIV. VRAGE 62, 63, 64.

Tekst: ROM. III : 27 en 28.

62 Vrage. *Maar waarom kunnen onze goede werken niet de gerechtigheid voor God, of een stuk derzelve zijn?*

Antwoord. *Daarom, dat de gerechtigheid, die voor Gods gerichte bestaan kan, gansch volkomen, en der wet Gods in alle stukken gelijkmatig zijn moet; en dat ook onze beste werken in dit leven allen onvolkomen, en met zonden bekleet zijn.*

63 Vrage. *Hoe, verdienen onze goede werken niet, die God nochtans in dit en in het toekomstend leven wil beloonen?*

Antwoord. *Deze beloning geschiedt niet uit verdienste, maar uit genade.*

64 Vrage. *Maar, maakt deze leere niet zorgeloze en goddelooze menschen?*

Antwoord. *Neen zij, want het is onmogelijk, dat zoo wie Christus door een waarachtig geloof ingeplant is, niet zoude voortbrengen vruchten der dankbaarheid.*

Onder alle waarheden des Geestes is er geene, die ons eenvoudiger en klaarder in Gods Woord geleerd wordt, en die nochtans bezwaarlijker van de menschen aangenomen en zuiver geloofd wordt, dan die van de genadige rechtvaardigmaking des uitverkoren zondaars, enkel en alleen om de genoegdoening en gerechtigheid van den Heere Jezus, door het geloove van den zondaar omhelsd, en hem van God uit genade geschonken en toegerekend.

Wat spreekt de Schrift niet gansch klaar overal van deze waarheid! Wat leert zij niet duidelijk en eenvoudig, dat de uitverkorenen, die zalig worden, geheel ellendig, jammerlijk, arm, blind en naakt in zich zelven zijn; geheel goddeloos, machteloos en verloren; en dat God hier uit eeuwige liefde, grondelooze ontferming en vrije genade, hen Zijnen Zoon Christus Jezus schenkt, voorzien met een